

A tanítóképző-intézet — a legújabb miniszteri rendelet szerint — öt évfolyamú.

Akik első ízben lépnek az intézetbe, az iratkozáskor a következő okiratokat kötelesek felmutatni: 1. *egyházi keresztlevelet*; 2. *születési polgári anyakönyvi kivonatot*; 3. *isk. bizonyítványt* az előző isk. évről; 4. *újkeletű hatósági orvosi bizonyítványt* arról, hogy testi fejlettség és egészség szempontjából a jelentkező a tanítói pályára alkalmas; 5. *újkeletű, községi bizonyítványt* a jelentkezőnek *lakóhelyéről* s a *család fő polgári állásáról*; 6. ha ebből a magyar *honosság* meg nem állapítható, akkor hatósági honossági bizonyítványt is; 7. aki a jelentkezés évében iskolába nem járt, hatósági *erkölcsi bizonyítványt* is köteles betérjeszteni.

A *tandij* egész évre 500 K, amely két egyenlő részletben, szeptemberben az iratkozáskor, és február 1. hetében, fizethető. *Drágasági pótlék* címén a tandij 100%-át fizetik egyidejűleg a tanulók. De ez alól a tanári testülethez címzett kérvényben felmentésüket kérhetik a szegényebb sorsúak. Vegyes díj (beírás, orsz. tanári nyugdíjintézeti járuléka, szülőjandyaq stb.) címén 60 K-t fizet minden növendék a beíratáskor.

Szept. 1. és 2. lesznek a *javító- és pótlóvizsgálatok*, amelyekre szept. 1.-én $\frac{1}{8}$ órákor kell jelentkezni az igazgatóságnál. Ugyanakkor a javítóvizsgálatra jelentkezők beszolgáltatják utolsó bizonyítványukat. Javítóvizsgálatot az tehet, aki legfeljebb 2 tárgyból kapott elégtelen osztályzatot.

Szept. 4.-én, 8.—12.-ig lesz az I. és II. oszt. *iratkozása*; d. u. 4 órákor az I. oszt. tanulók orvosi vizsgálata és zenei hallásvizsgálata. Szept. 5.-én, 8.—12.-ig a III. és IV. osztályúak iratkoznak. A felvételre első ízben jelentkezők szülőjüknek, vagy gyámjuknak kíséretében jelenjenek meg. Az iratkozáskor az intézet *régi növendékei* legutolsó iskolai *bizonyítványukat* és a születési polgári *anyakönyvi kivonatot* szolgáltatják be az igazgatóságnál a *lelkészi bizonyítványon* kívül. Szept. 6.-án, 8.—12. és 3—5-ig a *gyakorlóiskolai tanulókat* írjuk be az elemi iskola I.—VI. osztályába. Tandij a gyakorlóiskolában nincs, de fűtés és világítás címén tanulónként 400 K fizetendő az egész isk. évre.

Magánvizsgálati engedélyért 2 folyamodványt kell az intézeti igazgatósághoz betérjeszteni: egyiket a pécsi püspök úrhoz, a másikat a vall. és közokt. miniszter úrhoz címezve. Az utóbbi bélyegköteles. A *folyamodványok mellékletei* ugyanazok, mint az első ízben felvételre jelentkező rendes tanulók szabályszerű okiratai. (Lásd fent.) A magánvizsgálati engedélyért való folyamodás határideje május 1. A magántanulók mindazon díjakat fizetik, mint a rendes tanulók, azonkívül tantárgyanként 150 K vizsgálati díjat. Magántanuló az iskolai előadások látogatására nem bocsátható. A vizsgálatra való megjelenéskor lelkészi bizonyítvánnyal igazolja a magántanuló, hogy vallási kötelmeinek az év folyamán eleget tett.

A PÉCSI PÜSPÖKI TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET ÉRTESÍTŐJE

AZ 1918/19., 1919/20., 1920/21. ÉS AZ
1921/22.-IK
ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI:
AZ IGAZGATÓSÁG.

A Pécsi Püspöki Tanítóképző-Intézet Tanhatósága:

Nagyméltóságu és főtisztelendő

ZICHY ÉS VÁSONKEÖI

D^R. ZICHY GYULA GRÓF ÚR,

V. B. T. T., MEGYÉS PÜSPÖK.

Egyházmegyei főtanfelügyelő:

Nagyságos és főtisztelendő

D^R. IGAZ BÉLA ÚR,

C. APÁT, SZÉKESEGYHÁZI KANONOK.

VIII 40

Dr. Wunster ajándéka

1.

Visszatekintés

az 1918/19., 1919/20. és 1920/21. iskolai évekre.

A világháborút követő összeomlás az 1918. év őszén, majd pedig az ennek nyomában reánk szakadt három esztendő szerb megszállás súlyos megpróbáltatások hosszú sorát zúdította intézetünkre is. A darabokra szaggatott haza sorsán vérző lélekkel, egy műveletlen, de alattomos, erkölcstelenül kapzsi és kegyetlen ellenség erőszakoskodásaitól magyar életünknek minden szabad mozdulásában megbénítva, legszentebb hazafias érzéseinkben megtiporva, de szívós törhetetlenséggel túrtünk és imádkoztunk és dolgoztunk, hogy egy jobb jövő számára megmentsük a szomorú jelenből azt, ami még menthető, mindenekelőtt a magunk hitét, bizalmát, dolgozni akarását és a reánk bízott ifjuság lelkét.

A megszálló szerb hatóságok kísérletei az iskolánk életébe való beavatkozásra meghiusultak ellenállásunkon; mint ahogy nem hajtottuk végre a proletárdiktaturának nemzetietlen és vallástalan rendeleteit sem. De a szerb megszállás egyébként közvetve sokszor súlyos teherrel nehezedett intézetünkre és bényítólág hatott működésére. A szerb demarkációs zárlat nemcsak növendékeink egy részét akadályozta meg az intézetbe való visszatérésben, hanem elvágott bennünket a demarkációs vonalon túl levő kulturális erőforrásainktól, megakadályozván még a tankönyvek áthozatalát is; és amikor már Magyarországon az egészséges magyar lélek lebirta az idegen bolszevizmus szörnyűségeit, rendkívül megnehezítette, sőt többnyire lehetetlenné tette ott túl levő tanügyi hatóságainkkal való hivatalos érintkezésünket. A legfontosabb rendeletekhez is csak veszélyes utánjárással, az ellenséget megkerülő, rejtett utakon, ha sikerült hozzájutnunk. Így a tanítóképző-intézetek átstervezésére vonatkozó 1920. évi v. k. miniszteri rendeletet is csak az isk. év derekán tudtuk megszerezni és hajthattuk — a ké-

sedelemből folyólag szükségessé vált módosításokkal — végre. Könyvtáraink, szertáraink nemcsak fejleszthetők nem voltak, de súlyos anyagi károsodásokat is szenvedtek a szerb megszállás alatt. A szerb hatóságok ugyanis főképp a saját katonaságukkal és a velük tartó kommunista elemekkel szemben nem gondoskodván kellőleg a közbiztonság megővéséről, időközönként mindenfelé napirenden voltak a tolvajlások, fosztogatások, amelyek során az intézet felszereléséből eltűnt a tanári és ifjúsági könyvtárnak igen sok könyve s a fizikai és természetrajzi szertárnak több nagyértékű műszere. És miután a megszálló srbek már kifosztották a pécsi tanintézetek nagy részét, közöttük az intézetünkkel közös épületben elhelyezett püspöki jogliceum hatalmas könyvtárát is: a megtörtént tolvajlások után az elveszett tárgyak visszaszerzése is lehetetlen volt, mert az ezirányú kísérletek okvetlenül az intézet felszerelésére irányították volna a zsákmányra éhes megszállók figyelmét s ekkép az intézetet a szerbektől való teljes kifosztatás vesszélyének tették volna ki.

Ehhez járultak a gazdasági viszonyok romlásával egyre súlyosbodó anyagi gondok, amelyek természetszerűleg szintén energiát emésztettek fel, sok erőt kötöttek le.

Minden megpróbáltatás ellenére mind a tanári testület tagjai, mind általában a tanulók lelkesen és hiven teljesítették iskolai kötelességeiket. Az ifjúság általában megértő komolysággal követte nevelőinek, tanítóinak irányítását; a megszálló ellenségnek a magyarság elnyomására, a megszállott területnek végleges elszakítására irányuló törekvései, rendeletei, tilalmai, kegyetlenkedései csak fokozták, lángoló lelkesedéssé izzították mind a tanári testület, mind a tanulóifjúság hazafias érzését.

A szerb megszállás alatt, a mostoha viszonyok következtében, az intézet Értesítője nem jelenhetett meg. Az iskola történetében ekkép támadt rés áthidalása céljából a következőkben közöljük röviden e három év legfontosabb adatait. Az igen súlyos gazdasági viszonyok ezúttal is a háború előttiéknél jelentékenyen szűkebb keretek közé kényszerítik közléseinket.

1918/19.

1. Az intézet tanári kara: 1. Dr. GYÖMÖREY ZSIGMOND, igazgató, tanította a testtant, lélektant, neveléstörténetet és alkotmánytant heti 9 órában.

2. BÁTER JÁNOS, rendes tanár, tanította a zenét, éneket és a testgyakorlást heti 22 órában.

3. GYÖRKÖS JÓZSEF, rendes tanár, tanította a történelmet és földrajzot s az I. és III. osztályban a német nyelvet heti 17 órában.

4. Dr. HAJÓS GYÖRGY, hittanár, tanította a vallástant a tanítóképző-intézetben és gyakorlóiskolában heti 11 órában.

5. Dr. KAPOLNAI ZSIGMOND, rendes tanár, tanította a magyar nyelvet és irodalmat, azonkívül az I. és II. osztályban a természetrajzot s a II. és IV. osztályban a német nyelvet heti 23 órában.

6. KÓRÓDY MIKLÓS, rendes tanár, tanította a mennyiség- és fizikát heti 17 órában.

7. GLATT ADOLF, segédtanár, a gyakorlóiskola I. tanítója, a tanítóképző-intézetben tanította a neveléstant és a módszertant heti 3 órában és vezette a gyakorlati kiképzést.

8. GÖBEL KÁROLY, óraadó, áll. elemi isk. tanító, tanította a rajzot és szépirást heti 10 órában.

9. Dr. JELLACHICH ISTVÁN, orvos, óraadó, tanította az egészségsgtant heti 1 órában.

10. MAGYAR KÁROLY, óraadó, áll. elemi isk. tanító, tanította a kézimunkát heti 4 órában.

11. MAGYAR SANDOR, gyak. isk. II. tanító, egyházm. tanfelügyelőégi tollnok, tanított a gyakorlóiskolában.

12. ROZMANITS TIMÓT, óraadó, keresk. isk. tanár, tanította a kémiát heti 4 órában.

13. SOMSSICH BÉLA, gazdasági tanár, tanította a gazdaságtant heti 8 órában.

2. Az intézet növendékei. I. osztály. Rendes tanulók: Balog Lajos, Bertalan László, Balta János, Borsos István, Bösz Mihály, Csernyánszky László, Csordás József, Enge János, Fülöp Kálmán, Helmel János, Hering Károly, Hesz Károly, Horváth László, Jellinek Nándor, Kandeczki Elek, Kohár István, Martinek József, Márcz Nándor, Német Ferenc, Papp István, Polgár Simon, Számpf Róbert, Tamási Pál, Weber János, Winkler István. Összesen: 25.

II. osztály. Rendes tanulók: Gerdei Károly, Gubriczky József, Harka Sándor, Hoffmann Ferenc, Jahn Jakob, Kalmár József, Klár Márton, Klesch Ferenc, Kraut Ferenc, Makár Béla, Mekler Endre, Müller György, Olach József, Petz Vilmos, Tóbiás Artur, Witzmann Ottó. Magántanulók: Ernst Ferenc, Klecsár Béla, Péter György. Összesen: 19.

III. osztály. Rendes tanulók: Barakovics Vilmos, Bosnyák István, Bunyevác Vince, Cservenka Lajos, Chachinovich János, Eicher József, Jung József, Keblics István, Kirinics József, Kis János, Krémer István, Ludvig Károly, Mozsai Sándor, Nagy István, Notheisz Imre, Pavlicsek János, Piribauer István, Polonyi Sámuel, Pozsár Henrik, Rözge Miklós, Schmidt József, Waldfogl Ignác. Magántanulók: Petz Ödön, Csatáry Henrik. Összesen: 24.

IV. osztály. Rendes tanulók: Fonay Andor, Horváth István, Lippai Antal, Mészáros Vince, Öveges Gyula, Pfundstein Antal, Till Ferenc. Magántanulók: Adrián György, Batori Jenő, Wirth Gyula. Összesen: 10. A tanulók összes létszáma a négy osztályban: 78.

3. Az intézet állapota és működése. Az iskolaévet szept. 2-án kezdtük és június 23-án fejeztük be; az előadások folytonosságát háromszor szakították meg kényszerszünetek: okt. 15-től nov. 4-ig a spanyoljárvány, febr. 15.—28. fűtőanyag-hiány és márciusban 3 hétig a városban volt általános sztrájk miatt.

A tanári kar 10 rendes és 2 rendkívüli értekezletet tartott. A fegyelmi és egészségi állapot normális volt, a tanulmányi eredmény kielégítő.

Növendékeink az isk. év folyamán ösztöndíjak, tandíj-elengetés, ingyenes vagy kedvezményes ellátás stb. címén összesen körülbelül 16.000 K értékű segélyezésben részesültek.

Képesítővizsgálatokat december hóban és az isk. év végén tartottunk. Az évvégi vizsgálatok a IV. osztályban május 26. és 27-én, a III. o.-ban jún. 16. és 17-én, az I. o.-ban jún. 17-én, a II. o.-ban június 18-án; a júniusi befejező képesítővizsgálatok 21. és 23-án, a kántorképesítő-vizsgálatok június 23-án voltak.

Tanítói oklevelet nyertek a decemberi vizsgálatok során Gratzl Gábor, Hofmann Kálmán és Pestj Ihsáz Géza, június hóban Domosvay Gyöző, Horváth István, Öveges Gyula, Pfundstein Antal és Peller Mihály.

Kántori képzést szereztek: Szilvási István, Schein Károly, Horváth Ferenc és Horváth István.

A *gyakorlóiskolának* öt osztályban összesen 41 tanulója volt.

1919/20.

1. A tanári testületben az isk. év folyamán a következő változások történtek: *Györkös József*, rendes tanár az isk. év elején a pécsi r. k. leánygimnázium tanárává neveztetvén ki, helyét intézetünknel *Brédl István dr.*, a történelemből és földrajzból középisk. tanári szakvizsgálatot tett, áll. segédtanfelügyelő, töltötte be mint óraadó. *Körödy Miklós*, rendes tanár, szept. 1-től kezdve az egész isk. évre szabadságotlátván, helyében *Rássy Paulin*, cist. r. okl. tanár működött, mint óraadó szept. végéig. Ekkor azonban rendi elüljárósága másutt alkalmazta; és minthogy a demarkációs zárlat miatt egységes megoldás nem volt lehetséges, *Körödy* tárgyait, a mennyiségtant és fizikát, három óraadó: *Dobos László*, *Gábor Jenő* és *Horváth Viktor*, pécsi áll. főreáliskolai tanárok közt osztottuk meg. Az intézettől megvált *Göbel Károly*, óraadó helyett a rajzot is *Gábor Jenő* látta el. *Hajós György dr.* hittanár pedig szintén az isk. év elején teológiai tanárrá neveztetvén ki, a megyéspüspök úr Onagyméltósága *Lajos Gyula*, székesegyházi énekiskolai igazgatót nevezte ki intézetünk hittanárává. *Gyömörey Zsigmond dr.* igazgatót, megrongált egészségi állapotára való tekintettel, november 1-től kezdve tartósan szabadságotla az egyházmegyei hatóság s az intézet vezetését *Kápolnai Zsigmond dr.*, rendes tanárra bizta.

2. Az intézet növendékei. I. osztály. Rendes tanulók: Aschenbrenner László, Bója Arpád, Boros Ferenc, Böhm György, Györffy Gyula, Hornung György, Horváth Mihály, Koleszárits Sándor, Kraft Lajos, Kraft Rajmár, Lenthly Pál, Máli István, Pohl István, Ruzsicska József, Schippert Ferenc, Schuchs Károly, Steiner György, Stróbl István, Szántó Mihály, Szauder Rezső, Varga Adam, Weber Aladar. Magántanulók: Böbl Ernő, Jandó Jenő, Krémer Antal. Összesen: 25.

II. osztály. Rendes tanulók: Balog Lajos, Balta János, Beck Gusztáv, Bertalan László, Csernyánszky László, Csordás József, Enge János, Fülöp Kálmán, Hehnel János, Hering Károly, Hesz Károly, Horváth László, Kancedzki Elek, Kohár István, Martinek József, Papp István, Számp Róbert, Tamási Pál, Winkler István. Magántanulók: Bank József, Kalmár József. Összesen: 21.

III. osztály. Rendes tanulók: Crha József, Cservenka Lajos, Dlusztusz Imre, Gerdei Károly, Göde Gyula, Gubritzky József, Harka Sándor, Jahn Jakab, Karácsonyi János, Klár Márton, Klesch Ferenc, Kövesy Béla, Kraut Ferenc, Lutár Elemér, Makár Béla, Mekler Endre, Merkle József, Michels Adam, Müller György, Olach József, Pálfi Sándor, Petz Vilmos, Polónyi Sámuel, Tóbiás Artur, Székely József. Összesen: 25.

IV. osztály. Rendes tanulók: Barakovits Vilmos, Bunyevác Vince, Chachinovich János, Csatáry Henrik, Eicher József, Fonay Andor, Jung József, Kalamár Kálmán, Keblics István, Kirinits József, Kis János, Krémer István, Ludvig Károly, Mendler Henrik, Mészáros Vince, Mozságy Sándor, Nagy István, Notheisz Imre, Pavlicsek János, Petz Ödön, Piribauer István, Pozsár Henrik, Rözge Miklós, Ruzsás Lajos, Schmidt József, Waldfogl Ignác. Magántanulók: Böcseics János Bátori Jenő, Wirt Gyula. Összesen: 29.

A tanulók összes létszáma a négy osztályban: 100.

3. Az intézet állapota és működése. Az iskolaév munkája szept. 1-én indult meg és megzavarás nélkül, házagtalanul folyt június végéig. A mult évben tüzelőanyag hiányában beállott kényszerszünetet az idén akként kerülte el az intézet, hogy a tanítási órákat egyenkint 40 percre korlátozván, óraösszevonás nélkül, délelőtti tanítással bonyolítottuk le az órarendnek osztályonként heti 36 órás munkáját. Ekkép a termeket csak félnapig kellvén fűteni, annyi tüzelőanyagot takarítottunk meg, hogy a rendelkezésre álló mennyiség egész télen át elegendő volt.

Az alakuló és évváró, valamint a vizsgálatokkal kapcsolatos tanári tanácskozmányokon kívül minden hó utolsó napján tartott a tanári kar értekezletet, amikor is tulnyomóan módszeres kérdések kerültek megbeszélésre.

Az intézet fegyelmi élete főképp a háborús idökre következő forradalmi állapotok miatt eleinte meglazult, de a tanári

karnak s élén a helyettes igazgatónak erélyes intézkedései csakhamar rendet teremtettek úgy, hogy csak egy növendéket kellett az intézetből eltávolítani. Az ingadozás a tanulmányi eredményen is meglátszott, de végeredményben itt is eléggé normális állapotok alakultak ki. A tanulók egészségi állapota kielégítő volt.

Tandij-elengedésben 23 tanuló részesült 3125 K összegben, az egyéb segélyezések összege, beleértve az ösztöndíjakat is: 12.100 K volt.

Az évvégi vizsgálatokat a következő rendben tartottuk meg: május 28., 29., 31. és június 1. voltak a IV. évfolyam osztályképesítő- és osztályvizsgálatai; június 12. az I. osztály, 14-én a II. osztály, 15-én a III. osztály vizsgálatai, június 17., 18., 19. befejező képesítővizsgálatok a tanítási gyakorlatból, 22., 23., 24., 25. szóbeli befejező képesítővizsgálatok és kántor-képesítő-vizsgálatok.

Tanítói oklevelet kaptak: Böcseics János, Bátori Jenő, Chachinovich János, Csatáry Henrik, Eicher József, Fonay Andor, Jung József, Kalamár Kálmán, Keblics István, Kirinits József, Kis János, Krémer István, Ludvig Károly, Magassy Géza, Mender Henrik, Mészáros Vince, Mozsgay Sándor, Nagy István, Notheisz Imre, Pavlicsek János, Petz Ödön, Piribauer István, Pozsár Henrik, Rözge Miklós, Ruzsás Lajos, Waldfogl Ignác, Wirt Gyula, Zeke Lajos.

Kántori oklevelet szereztek: Fonay Andor, Frick András, Janczér Pál, Jung József, Lippai Antal, Ludvig Károly, Mozsgay Sándor, Notheisz Imre, Pavlicsek János, Petz Ödön, Petz Péter.

A *gyakorlóiskolai* tanulók száma 40 volt.

1920/21.

1. **A tanári testületben** az isk. év elején jelentős változások történtek. A mult iskolai évben az egyik tanári állás megüresedése, továbbá Gyömörey Zsigmond dr. igazgató és Körödy Miklós, r. tanár tartós szabadságolása következtében az intézetnél működött óraadó tanárok, *Brédl István dr., Dobos László, Gábor Jenő, Horváth Viktor dr.* és *Rozmanits Timót* helyett a szervezeti és rendtartási szabályzatnak megfelelőleg az egyházmegyei hatóság a következő tanárokat alkalmazta: *dr. Horváth Lajost*, a pécsi r. k. leánygimnázium középisk. okl., helyettes tanárát az intézet magyar-német nyelvű tanszékében rendes tanáruul, *Somogyi Gézát*, a pécsi áll. főreáliskola középisk. tanári szakvizsgálatot tett, kiegészítő tanárát, a történelem-földrajz-alkotmánytani tanszéken helyettes tanáruul, és *Számpl Pált*, a pécsi polgári fiúiskola polgári iskolai okleveles, helyettes tanárát az intézet mennyiségtan-tervezettudományi tanszékébe helyettes tanáruul. A rajzoktatást *Klug György*, óraadó tanár látta el. Minthogy Gyömörey Zsigmond dr., igazgató a demarkációs zárlat miatt szabadsága idejének lejártá után sem térhetett vissza az

intézethez, az intézet igazgatását az egyházmegyei hatóság továbbra is *Kápolnai Zsigmond dr.*, rendes tanárra bízta. A heyettes igazgató azután eddigi tárgyait, a magyar és német nyelvet dr. Horváth Lajosnak adván át, a pedagógiai tárgyakat tanította és a gyakorlati kiképzést vezette. *Körödy Miklós* nyugdíjaztatását kérte és ezen ügy elintézéséig még a mult isk. évben kapott szabadsága meghosszabbított.

2. **Az intézet növendékei:** I. osztály. Rendes tanulók: Banizs József, Baranyai György, Bernáth Károly, Bodonyi Ferenc, Cser Ferenc, Dunay Imre, Fábos Mihály, Flock István, Gergics István, Hábián József, Hesz János, Hoffman József, Kiss Ferenc, Kolter Ferenc, Máté György, Molnár János, Muffics József, Nagy László, Régert Ferenc, Saághy Dénes, Sátrán József, Schmidt Adám, Somssich Alajos, Stelczamer Rezső, Számpel Károly, Tauberger István, Tóth György, Vas József, Vidákovics Lajos. Magántanulók: Böbl Ernő, Farkas Imre, Jandó Jenő, Szikszay Rudolf. Összesen: 33.

II. osztály. Rendes tanulók: Aschenbrenner László, Bója Árpád, Boros Ferenc, Böhm György, Hornung György, Horváth Mihály, Kämmerer Gábor, Koleszárics Sándor, Kraft Lajos, Kraif Rájmár, Lenthay Pál, Máli István, Pohl István, Ruzsicska József, Schippert Ferenc, Schuchs Károly, Steiner György, Strobl István, Szántó Mihály, Szauter Rezső, Szikszay Rudolf, Varga Adám, Weber Aladár. Magántanulók: Glaub Antal, Jandó Jenő, Lázár Mihály. Összesen: 26.

III. osztály. Rendes tanulók: Balog Lajos, Balta János, Beck Gusztáv, Bertalan László, Cseryánszky László, Csordás József, Enge János, Fülöp Kálmán, Hering Károly, Hesz Károly, Horvth László, Kalmár József, Kandeckzi Elek, Keinrath Béla, Kienle László, Kohár István, Martinek József, Mozsgai János, Papp István, Stocker Antal, Számpl Róbert, Tamási Pál, Varga Sándor, Winkler István. Magántanuló: Földesi Gusztáv. Összesen: 25.

Földesi Gusztáv 1920. december havában a III. osztályról sikeres vizsgálatot tett és tekintettel hosszú hadi fogságára, azonnal a IV. osztályba lépett át magántanulónak.

IV. osztály. Rendes tanulók: Bolkovics Ferenc, Crha József, Cservenka Lajos, Dlusztus Imre, Gerdei Károly, Göde Gyula, Gubritzky József, Harka Sándor, Jahn Jakab, Karácsonyi János, Klár Márton, Klesch Ferenc, Kraut Ferenc, Lutár Elemér, Makár Béla, Mekler Endre, Merkle József, Michelsz Adám, Müller György, Olach József, Pálfi Sándor, Petz Vilmos, Polónyi Sámuel, Székely József. Magántanulók: Földesi Gusztáv, Frisznnyák-Vendel. Összesen: 26.

Földesi Gusztáv tekintettel hosszú hadi fogságára kapott a jelen iskolai évben a IV. osztályról teendő magánvizsgálatra is engedélyt.

A tanulók összes létszáma a négy osztályban: 110.

3. **Az intézet állapota és működése.** Az iskolai évet ünnepeles Veni Sancte-val, szept. 8-án nyitottuk meg, miután szeptember első napjait az alakulóértekezlet után a javítóvizsgálatok, beírások és rendezkedések foglalták le. Maguk az előadások nagyobb zavarok nélkül folytak az isk. év végéig, kivéve, hogy a városi közigazgatást magához ragadott prolekturalom hozzáértés nélkül való tisztviselői, valamiféle járványokra való hivatkozással, két ízben az előadásokat a város összes iskoláiban s így ragályos betegségtől teljesen mentes intézetünkben is rövidebb időre betiltották. Az úgynevezett szénszünetet az idén is a 40 perces órák rendszerével délelőttre korlátozott tanítás révén, illetőleg az ekkép elért tüzelőanyag-megtakarítás útján sikerült elhárítani.

Miután a tanítóképző-intézetek átszervezésére vonatkozó v. k. miniszt. rendeletet, bár kissé későn, a szerb demarkációs zárlat ellenére is sikerült megszerezni, az I. osztályban decembertől kezdve az átszervezésnek megfelelő, új tanításterv szerint folyt a tanítás.

Tanári értekezleteket havonként tartottunk a módszeres tanítás, a vallásos és hazafias szellemű nevelés felmerülő kérdéseinek megbeszélésére és a folyó ügyek testületi intézésére.

Az intézet fegyelmi állapota általában kielégítő volt. Szigorúbb fellépésre csak két esetben kényszerült a tanári kar, amikor egy tanulót egy évre, kettőt pedig véglegesen volt kénytelen kitiltani az intézetből. A tanulmányi eredmény kielégítő, a növendékek egészségi állapota igen jó volt.

Tanulóink az isk. év folyamán ösztöndíjak, ingyenes, vagy kedvezményes ellátás és egyéb segélyek révén összesen körülbelül 90.000 K értékű anyagi támogatásban részesültek.

Az évvégi vizsgálatokat *Késmárky István dr., c. apát,* jogliceumi igazgató elnökle alatt és *Nagy Vazul,* ciszt. főgimn. tanár, mint miniszteri biztos, jelenlétében, a következő rendben tartottuk meg: május 13. és 14. voltak a IV. évfolyam írásbeli osztályképesítő vizsgálatai, május 19.—24. ugyanezen osztály gyakorlati és szóbeli osztályképesítő és osztályvizsgálatai; jún. 3. befejező írásbeli képesítővizsgálat; jún. 9. az I. osztály, 10. a II. osztály, 11. a III. osztály vizsgálatai; jún. 23., 24., 25. szóbeli befejező képesítővizsgálatok; jún. 26. kántor-képesítő-vizsgálatok.

Tanítói oklevelet kaptak: Barakovits Vilmos, Frisznayk Vendel, Bolkovits Ferenc, Crha József, Dlusztz Imre, Földes Gusztáv, Gerdei Károly, Göde Gyula, Gubritzky József, Harka Sándor, Jahn Jakab, Klár Márton, Klesch Ferenc, Kraus Ferenc, Lutár Elemér, Makár Béla, Mekler Endre, Merkle József, Michelsz Ádám, Müller György, Olach József, Pálfi Sándor, Polónyi Sámuel, Székely József.

Kántori oklevelet szereztek: Bátori Jenő, Cservenka Lajos, Csokona Gyula, Gerdei Károly, Harka Sándor, Hartweg Péter, Jahn Jakab, Klár Márton, Klesch Ferenc, Kraut Ferenc, Makár

Béla, Mekler Endre, Müller György, Olach József, Pálfi Sándor, Székely József.

Június 29.-én hálaadó Te Deum-mal fejeztük be az iskolai évet.

A *gyakorlóiskolának* 4 osztályban összesen 38 tanulója volt; az V. és VI. osztályra tanulók nem jelentkeztek.

II.

Az 1921/22. iskolai év története.

Az 1921/22. iskolai év munkája egy hatalmas, magával ragadó nemzeti örömmel a lendületében indult meg. Augusztus végén, három évi megalázó, kínos és sorvasztó raboskodás után városunk végre felszabadult a szerb megszállás alól. Az a határtalanul lelkes, szinte mámoros öröm, amely a magyar csapatok bevonulásakor magyar lelkünkben felszakadt, nemcsak fokmérője volt az elvélst szenvedéseknek, de egyben a rabbilincsek halálos szorításából felszabadult tagokba visszatérő, lüktető élet első, boldog kicsattanása. Adja Isten, hogy se az eltűrt, megalázó kínoknak, se a felszabadulás boldog örömeinek emléke el ne muljon, el ne halványuljon lelkünkben addig, amíg darabokra tört hazánknak egyetlen rögét is ellenség szentségtelen lába tiporja, amíg szétszaggatott nemzetünknek egyetlen fia is ellenséges hatalom rabságában sínylődik. Az a kín és az az öröm fokozza erőnket és kitartásunkat a végtelenségig, amikor hazánk és nemzetünk elszakított részeinek felszabadításáért dolgozunk. Ennek a nagy gondolatnak, ennek az elszánt, nagy, szent elhatározásnak a jegyében folyt az iskolai év oktató és nevelő munkája.

Az alakuló értekezletet augusztus 31.-én tartotta a tanári testület. A javító- és pótlóvizsgálatok szeptember 1. és 2. voltak; de egyébként — tekintettel arra, hogy a bevonuló magyar csapatok és hatóságok elhelyezkedése s ennek nyomában a normális élet megindulása néhány heti időt vett igénybe — az iskolaév megnyitása némi halasztást szenvedett. A beírások szeptember 15., 16. és 17. voltak, 18.-án volt az ünnepeles Veni Sancte és szeptember 19.-én megkezdődtek az előadások. A tanítás azután lényegileg szakadatlanul folyt az iskolaév végéig; a rendszeres szüneteken kívül csak december végén és jan. elején, a karácsonyi szünettel összefüggőleg szünetelt összesen 1 hétig a tanítás, tekintettel a tüzelőanyagnak a rendkívül szigorú télen szükségessé vált kímélésére. Ezzel szemben azonban, miután az utóbbi két esztendőben éppen a tüzelőanyag megtakarítása címén is 40 perces órákban folyt a tanítás, az idén visszatértünk a 60, illetőleg 50 perces órabeosztásra. A tanítás menetében egy ideig zökkenést és több is állandóan

több-kevesebb nehézséget okozott az a körülmény, hogy január hóban ifjainknak több mint a fele, — a békeszerződés végrehajtásának során pillanatnyilag ismét veszélybe került hazának hívó szavára — egyébként dicsőre méltó lelkesedéssel katonának állott és a szervezetet, időt erősen igénybe vevő katonai szolgálat mellett végezte iskolai tanulmányait.

A szerb megszállás békőiből felszabadult intézetet március 14. és 15.-én meglátogatta méltóságos *Szücs Isván dr.*, v. k. miniszteri tanácsos úr, a tanítóképző-intézetek ügyosztályának vezetője, és méltóságos *Scheffer Sándor*, tanítóképző-intézeti kir. főigazgató úr. Szerető gonddal és jóakaró figyelemmel tájékoztatták a mostoha idöket átélte intézet anyagi és szellemi állásáról és nyújtottak vagy ígértek tanácssal és tettel támogatást a közelmúltnak viszontagságaiból támadt bajok és nehézségek leküzdésére. Nagyságos *Igaz Béla dr.*, egyházmegyei főtanfelügyelő úr állandóan meleg érdeklődéssel kísérte munkánkat, ismételten látogatta intézetünket.

Vizsgálatokat december hóban és az isk. év végén tartottunk; az évváró Te Deum június 29-én volt.

A tanári testületben fontos változások történtek az iskolai év folyamán. A már két év óta szabadságot *Körödy Miklós*, rendes tanár, az isk. év elején nyugdíjaztatott. Helyében, már szaradsgóllásának második évtől kezdve, 1920. szept. 1. óta *Számpl Pál*, helyettes tanár, működik az intézetnél. Nyugalomba vonult február 1-én az intézetnek 1906. óta volt igazgatója, *Gyömörey Zsigmond dr.* is, aki két évtizeden át, először mint tanár, aztán mint igazgató, sok szeretettel munkálkodott az intézet nagy feladatainak szolgálatában mindaddig, amíg a könyörtelenül fellépő betegség ki nem ragadta őt munkatársai köréből. Szomorúan vetjük tudomásul, hogy egészségi állapota miatt nyugalmazását kérte; szeretetünk kíséri őt távozásában és az a hő kívánságunk, hogy Isten a megérdemelt nyugalmat zavartalan lelki békében mennél tovább engedje élveznie. Már előbb, december hó végén megvált az intézettől, a beteg igazgatónak állandó helyettese, a pedagógiai tárgyak tanára, *Kápolnai Zsigmond dr.* is, akit a megyéspüspök úr Ónagyméltósága lakócsai plébániássá nevezett ki. Erélye és céltudatos ügybuzgalma az igazgatói munkakörben idővel jelentékeny tényezőivé válhattak volna az intézet fejlődésének. Távozásakor az intézet vezetésével *Jakab Béla dr.*, pécsi r. k. tanítónőképző-intézeti igazgatót bízta meg az egyházmegyei hatóság; majd pedig febr. 1-től kezdve, amikor Gyömörey Zsigmond dr. nyugdíjaztatásának ügye befejezést nyert, 496/1922. sz. rendeletével kinevezte az intézet igazgatójává. Minthogy az adott viszonyok között a Kápolnai Zsigmond dr. távozásával megüresedett pedagógiai tanszék egyelőre nem volt betölthető, a pedagógiai tárgyakat részben az új igazgató, részben a gyakorlóiskola I. tanítója, *Glatt Adolf*, látták el. A tanári testület ekkép következőleg alakult:

1. Dr. **JAKAB BÉLA**, okl. középisk. tan., igazgató; tanította a testtant a II. osztályban és a neveléstörténelmet a IV. osztályban, összesen heti 4 órában.

2. **BÁTER JÁNOS**, elemi isk. okl., rendes tanár, a III. osztály főnöke, a hangjegytár és tornaszertár öre; tanította az éneket, zenét és tornát az I.—IV. osztályban, összesen heti 21 órában.

3. Dr. **HORVATH LAJOS**, középisk. okl., rendes tanár, az I. osztály főnöke, intézeti hitszónok, a tanári és ifjusági könyvtár öre, az önképzőkör vezetője; tanította a magyar nyelvet és irodalmat a II.—IV. s a német nyelvet az I.—IV. osztályban, összesen heti 18 órában.

4. **LAJOS GYULA**, r. hittanár, tanította a vallástant az I.—IV. o.-ban s a gyakorlóiskolában, összesen heti 11 órában.

5. **SOMOGYI GEZA**, középisk. tan. szakvizsg., helyettes tanár, a IV. osztály főnöke, a történelmi és földrajzi szertár öre; tanította a magyar nyelvet az I., a történelmet és földrajzot az I.—III. s az alkotmánytant a IV. o.-ban, összesen heti 19 órában.

6. **SZAMPL PÁL**, polg. isk. okl., helyettes tanár, a II. osztály főnöke, a természetrajzi, kémiai és fizikai szertár öre; tanította a mennyiségtant az I.—IV., a természetrajzot és kémiát az I.—III. s a fizikát a III.—IV. o.-ban, összesen heti 25 órában.

7. **GLATT ADOLF**, elemi isk. okl. segédtanár, a gyakorlóiskola I. tanítója, tanította a nevelés- és oktatástant s a népoktatás szervezését a III. osztályban és vezette a gyakorlati kiképzést, továbbá ellátta részben a gyakorlóiskolai oktatást.

8. Dr. **JELLACHICH ISTVAN**, orvostanár, óraadó, tanította az egészségtant a IV. osztályban heti 1 órában.

9. **MAGYAR KÁROLY**, elemi isk. okl., állami el. isk. tanító, óraadó, a rajz- és szlőjd-szertár öre; tanította a rajzot az I.—IV., a szépirást az I. és a szlőjdot az I.—IV. osztályban, összesen heti 10 órában.

10. **MAGYAR SANDOR**, elemi isk. okl., gyakorlóiskolai II. tanító, tanította a gyakorlóiskolában.

11. **SOMSSICH BÉLA**, gazdasági tanár, tanította a gazdaságlant az I.—IV. osztályban, heti 8 órában.

Az intézet növendékei az 1921/22. isk. évben.

I. osztály. Rendes tanulók: Antos János, Keller Béla, Keserü István, Kontrahr Tivadar, Weber Antal, Zabányi Alajos. Összesen: 6.

II. osztály. Rendes tanulók: Barányai György, Bernáth Károly, Bodonyi Ferenc, Bója Árpád, Cser Ferenc, Dunai Imre, Fábos Mihály, Gergics István, Hesz János, Hoffmann József, Jandó Jenő, Kiss Ferenc, Kraft Lajos, Máté György, Nagy László, Régert Ferenc, Saághy Dénes, Sáfrán József, Schmidt Adám, Somssich Alajos, Stelczamer Rezső, Tauberger István, Tóth György, Vas József, Vidakovics Lajos. Összesen: 25.

III. osztály. Rendes tanulók: Aschenbrenner László, Böhm György, Csordás József, Hering Károly, Hornung György, Horváth Mihály, Kämmerer Gábor, Kohár István, Koleszárics Sándor, Kraft Rajmár, Krémer Antal, Lenthly Pál, Máli István, Pohl István, Reissberger István, Ruzsicska József, Schippert Ferenc, Schuchs Károly, Sprém József, Steiner György, Stróbl István, Szántó Mihály, Varga Adam, Weber Aladár. Összesen 24.

IV. osztály. Rendes tanulók: Balog Lajos, Balta János, Bekk Ágoston, Bertalan László, Cseryvánszky László, Enge János, Fülöp Kálmán, Hesz Károly, Horváth Ferenc, Horváth Imre, Kandeczki Elek, Keinrath Béla, Kienle László, Klencsár Béla, Martinek József, Mozsói János, Száml Róbert, Turbéli Sándor, Varga Sándor, Winkler István. Magántanulók: Kiss Alibert, Peti Lőrinc. Összesen 22.

A tanulók összes létszáma a négy osztályban: 77.

Az intézet állapota és működése az 1921/22. isk. évben

Intézetünk elhelyezésében az utóbbi évek során lényeges változás nem történt. Közvetlenül a világháború kitörése előtt teljesen készen állottak a tervek, amelyek szerint a megyéspüspök úr Ónagyméltósága a modern pedagógiai követelményeknek megfelelő, internátussal egybekötött, új tanítóképző-intézet építését szándékozott 1914-ben megkezdeni. A világháború minden szép tervnek és nemes szándéknak útját szegte. Ezért kellett továbbra is a püspöki jogliceum épületében, szűkös szellőségben megmaradnunk, ahol bizony helyszűke miatt sok minden hasznos és üdvös dolog keresztülvihetetlen. Tornatermünk nem lévén, a téli hónapokban a testgyakorlás folytatása céljából kénytelenek voltunk a tornahelyiségekkel kitünően felszerelt, városi felső kereskedelmi iskola szíves vendéglátását igénybe venni. De a legutóbbi időben intézetünknek ez a szűkös elhelyezése is kétségessé vált, amennyiben az illetékes körök kijelentése szerint a Pécselt elhelyező pozsonyi egyetemnek a jogliceum egész épületére s így a tanítóképző-intézet helyiségeire is multhatatlanul szüksége van.

Könyvtáraink, szertáraink az idén sem voltak fejleszthetők. Az utóbbi évek viszontagságaiban megfogyatkozott és nagyon sokat szenvedett állományukat az idén lehetőleg karba helyeztük, mindenütt újra rendeztük, számoztuk és jegyzékbe foglaltuk; és lassan talán majd pótlásukra, fejlesztésükre is lehet gondolnunk. E célra a nm. v. k. minisztérium f. é. május hóban, 43.778/VIII. a. szám alatt 5.000 K államsegélyt utalványozott; Gyömörey Zsigmond dr., volt igazgató, és Kápolnai Zsigmond dr., volt tanár és helyettes igazgató, egyenkint körülbelül 15.000 K hozzájárulást ajánlottak fel.

Igen jelentékeny volt az idén a *növendékeinknek jutott*

anyag támogatás. A negyven katonatanuló a hadseregénél 5 havi teljes ellátás, zsold, cipő és ruházat címén egyenkint körülbelül 24.000, összesen tehát 960.000 K értékű segítségben részesült; ingyen élemezést kapott a Miasszonyunkról nevezett zárdánál 3 tanuló, a missziótársulat révén az év első felében hat, később pedig, amikor ezek katonákká lettek, két növendék, összesen körülbelül 70.000 K értékben; a tandíj, illetőleg drágasági pótlékának elengedése révén 27 tanuló 6750 K kedvezményben részesült; a tanulóknak jutott ösztöndíjak összege 4280 K. Ezek szerint az anyagi támogatás teljes összege kerekén 1 millió negyvenezer K. A Pécségházmegyei Takarékpénztár 500 K-t, a Pécsi Takarékpénztár 600 K-t, a Baranya-vármegyei Gazdasági Egyesület 250 K-t juttatott intézetünknek a tanulók segélyezésére, illetőleg jutalmazására. Ezen összegeket az ifjuság segélyezőegyleti könyvtárának gyarapítására fordítottuk. Növendékeink anyagi támogatásáért ezúttal is hálás köszönetét fejezi ki az intézet.

Az egyébként meglehetősen mostoha viszonyok közt élő intézetben a nevelés és oktatás munkája lelkiismeretes buzgósággal és kielégítő eredménnyel folyt. *Nevelésünk* az intézet kath. magyar jellegének megfelelőleg határozottan és céltudatosan vallásérkölsi és nemzeti alapon áll. Vallási nevelésünket ápolták a naponkinti, illetőleg a téli hónapokban az ünnep- és vasárnapi szentmise s a vasárnapi exhortatio; az évenként ötször előzsen elvégzett szent gyónás és szent áldozás, amelyben a tanári kar is mindenkor részt vett; a november hó elején tartott lelkigyakorlat és a Hajos György dr., theol. tanár lelkes vezetése alatt álló Mária-kongregáció. A nevelés céljait szolgálták ünnepélyeink is: a március 15-i hazafias ünnepély, a magyar jövő ünnepélye április 1-én, a madarak és fák napja május 30. A családnak iskolánk nevelő munkájába való szervez. bekapcsolását célozta a június 17-én tartott szülői értekezlet.

Az *intézet fegyelmi állapota* — ennek az intenzív nevelői munkának megfelelőleg — elég jó volt, főleg pedig a mult évek némely kilengéseiből viszonyítva sokat javult. Erősebb fegyelmi büntetésekre nem is igen volt szükség. Mindössze három tanuló — egyiket ismételtlen — kellett az osztály előtt igazgatói megrovásban részesíteni; az utóbbit azzal, hogy miután magaviselete még az isk. év vége felé sem mutatott komoly javulást, sőt társaira káros hatásának bizonyult, a jövő isk. évben az intézet rendes tanulója nem lehet.

A tanulók *egészségi állapota* elég jó volt; csak a katonatanulók közül mulasztották el sokan feltűnő gyakran az iskolai előadásokat betegség címén.

A *tanítás és gyakorlati kiképzés* az állami tanításterv és utasítás szerint folyt, az I. és II. osztályban már a hat évfolyamúnak tervezett, de a 27918/1922. VIII. a. számú v. k. miniszteri rendelet szerint ötévtanfolyamúvá átstrukturizáló tanítóképző-intézet új tanítástervi anyagával. A tanítási eredmény érdekében

kívánatos lenne, hogy az új tanítástervnek megfelelő tan-
könyvek mielőbb rendelkezésre álljanak. A tanulmányi hala-
dásban a II. félévben feltűnő hanyatlás volt észlelhető általá-
ban a katonatanulóknál, akiknek idejét és erejét nagy részben
a katonai dolgok foglalták le. A tanítás idei számszerű ered-
ményét a 17. lapon közölt táblázat mutatja.

Az *önképzőkör* működése az iskolai év II. felében sajná-
latosan visszafejlődött, mert a katonatanulók, akik főképp a
felsőbb osztályokban a növendékek többségét alkották, katonai
elfoglaltságuk miatt az önképzőkör munkájában alig vehettek
részt.

Tanítói és nevelői munkáinknak egységes szellemben való
irányítói voltak a *tanári értekezletek*, amelyeket az aug. 31.-i
alakuló és a június 28.-án tartott záró, valamint a vizsgálatok-
kal kapcsolatos tanácskozmányokon kívül havonként tartottunk,
mikor is az adminisztratív jellegű és folyó ügyeken kívül főképp
módszeres eljárásunk kérdései kerültek sűrűen megbeszélésre.

Az *évvégi vizsgálatokat*, amelyeknek elnöke Igaz Béla dr.,
c. apát, kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő, és miniszteri
biztosa Wessely Ödön dr., a pedagógiaának ny. r. egyetemi tanára
volt, a következő rendben tartottuk meg: május 22., 23. a IV.
osztály írásbeli, 27., 28. gyakorlati és szóbeli vizsgalatai; június
2. írásbeli befejező képesítővizsgálat; június 19. az I. és II. osz-
tály, 20. a III. osztály vizsgalatai; jún. 21. befejező képesítő-
vizsgálatok a tanítási gyakorlatból; 21., 22., 23. szóbeli befejező
képesítővizsgálatok, jún. 24. kántorképesítővizsgálatok.

Tanítói oklevelet nyertek a decemberi vizsgálatok során:
Kiss Albert és Petz Vilmos; az isk. év végén: Balog Lajos,
Balta János, Bekk Ágoston, Bertalan László, Csernyánszky
László, Enge János, Fülöp Kálmán, Hesz Károly, Horváth
Ferenc, Kandeczki Elek, Keintrath Béla, Kienle László, Martinek
József, Mozsgai János, Száml Róbert és Varga Sándor.

Kántori oklevelet szereztek: Brigovác István, Csernyánszky
László, Enge János, Gratzl Gábor, Kandeczki Elek, Keintrath
Béla, Kienle László, Martinek József, Miskey Alajos, Mozsgai
János és Száml Róbert.

A nevelés, tanítás és szakképzés 1921/22. évi eredményének kimutatása
a vizsgálatot tett rendes tanulókra vonatkozólag.

Évfolyamok:	I.				II.				III.				IV.							
	6 r. tanuló				25 r. tanuló				23 r. tanuló				20 r. tanuló							
Osztályzatok:	1.	2.	3.	4.	5.	1.	2.	3.	4.	5.	1.	2.	3.	4.	5.	1.	2.	3.	4.	5.
	fokozat				fokozat				fokozat				fokozat							
Magaviselet	6	—	—	—	—	16	5	4	—	—	15	4	3	1	—	18	2	—	—	—
Szorgalom	2	3	1	—	—	7	9	8	1	—	7	7	7	2	—	10	9	1	—	—
Hit- és erkölcsstanból	2	3	1	—	—	9	10	5	1	—	10	6	4	3	—	7	10	3	—	—
A testi élet ismertetéséből	—	—	—	—	—	2	11	10	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A lelki élet ismertetéséből	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
A népisk. nevelés- és oktatástanból, a magy. népoktatásügy szervezetéből	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	6	9	2	—	—	—	—	—	—
A neveléstörténelemből	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	10	3	2	—
Tanítási gyakorlatból	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	7	6	6	—	2	10	7	1	—
Magyar nyelvből és irodalomból	3	1	1	1	—	2	3	10	7	3	3	4	3	10	3	2	8	4	5	1
A magyar nemzet történelméből	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	6	5	2	2	—	—	—	—	—
Magyar alkotmánytanból	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	7	—	—	—
Magyarország földrajzából	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	2	3	3	—	—	—	—	—	—
Német nyelvből	2	2	—	2	—	1	5	5	12	2	4	4	1	10	4	2	3	4	9	2
Egyetemes történelemből	3	1	1	1	—	12	4	5	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Egyetemes földrajzból	3	2	1	—	—	10	6	6	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mennyiségtanból	2	1	—	3	—	6	6	6	7	—	1	5	3	12	2	5	7	3	4	1
Természetrajzból és kémiából	2	2	1	1	—	6	1	14	4	—	8	5	4	4	2	—	—	—	—	—
Fizikából	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	3	11	1	1	3	6	3	8
Egészségtanból	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6	10	2	—
Gazdaságtanból	2	—	2	1	1	4	6	5	10	—	3	6	10	4	—	3	10	6	1	—
Enekből	4	1	1	—	—	4	4	10	7	—	4	4	5	10	—	5	4	7	4	—
Zenéből	3	—	1	1	1	5	3	9	4	4	5	3	6	8	1	5	2	6	7	—
Rajzból	—	3	3	—	—	4	8	12	1	—	3	5	14	1	—	—	6	5	9	—
Szépírásból	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kézimunkából (szlőjdből)	—	3	3	—	—	3	12	10	—	—	4	7	11	1	—	7	7	6	—	—
Testgyakorlás és játékból	1	2	3	—	—	11	11	3	—	—	13	7	2	1	—	6	6	8	—	—
Áz írásbeli dolgozatok külső alakja	2	3	1	—	—	8	7	6	4	—	5	6	11	1	—	5	13	2	—	—
Összesen:	37	30	23	10	2	110	111	128	65	11	121	99	110	92	15	106	125	82	43	4

Gyakorlóiskola.

A gyakorlóiskola V. és VI. osztályába, valamint *ismétlőiskolai* tagozatába az utóbbi évek folyamán tanulók nem jelentkeztek felvételre. Az *újúsági egyesület* nem volt benépesíthető.

A „Madarak és fák napja” május 30., szülői értekezlet június 17., a gyak. isk. évvégi vizsgálat június 17. volt, évzáró Te Deum június 21.

A gyakorlóiskolai tanulók névsora az 1921/22. isk. évben.

I. osztály. Fáy Endre, Hamerli Andor, Hamulyák Károly, Hetinác Antal, Hoffmann Antal, Kéthelyi Győző, Krausz Miklós, Mihálovits György, Varga József; összesen: 9.

II. osztály. Czechmann Zenó, Czillinger Pál, Halvax Ferenc, Lócze János, Magyar Ferenc, Magyar Miklós, Neumann Sándor, Szieberth Frigyes, Titze Tibor; összesen: 9.

III. osztály. Brunner Jenő, Csizsek Imre, Karch Endre, Klausz Andor, Magyar Károly, Magyar László, Mihálffy Dénes, Obrincsák László, Vajda Ferenc, Varga József; összesen: 10.

IV. osztály. Baumann Imre, Farkas Kornél, Gábor Jenő, Illenberger Vilmos, Kaics Béla, Karl Jenő, Kovács László, Krausz Ferenc, Lovass Miklós, Nádassy István, Nyáry László, Pap Győző, Paulovits József, Romeisz György, Szekula József, Vidákovics László, Vigili József, Waldögl József; összesen: 18. Magántanuló: Mikes József.

A gyakorlóiskolai tanulók összes létszáma a tanév végén: 47.

A Pécsi Püspöki Tanítóképző-intézet tankönyvjegyzéke az 1922/23. isk. évre.

I. osztály. Magdics: Katholikus hittan, Zsasskovszky: Ima- és énekkönyv, Bilinszky: Magyar nyelvtan és stilsztika, Schuster—Novy: Német tankönyv I. r. 2. kiadás, Ujházy L.: Egyetemes történelem I.—II. r., Lévy: Fizikai és csillagászati földrajz, Kogutovicz: Földrajzi atlasz, Dékány: Mennyiségtan IV. kiadás, Hankó: Kémia, Szilárd: Mezőgazdaságtan I.—II. r., Sztankó: Enekiskola I. r., Chován: Zongoraiskola I. r. *Segédkönyvek:* Györfly: Baranya vm. földrajza elemi isk. III. o. számára, Baranya vm. kézi térképe, Dobos F.: Kísérletek és feladatok, Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár.

II. osztály. Magdics: Erkölcstan, Zsasskovszky: Ima- és énekkönyv, Quint: A testi élet ismertetése, Bilinszky: Magyar nyelvtan és stilsztika, Bilinszky: Retorika és poetika, Schuster—Novy: Német tankönyv II. r., Borosay: Algebra I. r., Borosay: Geometria I. r., Móczár: Növénytan, Ujházy L.: Egyetemes történet II. r., Lévy: Csillagászati földrajz, Jakab Ferenc:

Ó- és Újvilág földrajza, Kogutovicz: Földrajzi atlasz, Szilárd: Mezőgazdaságtan I.—II. r., Bertalotti: Zweistimmigie Solffeggien, Chován: Zongoraiskola II. r., Kersch: Összhangzattan. *Segédkönyvek:* Cserey: Kis növényhatározó, Mihálik: Biológiai gyakorlatok, Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár.

III. osztály. Magdics: Egyháztörténet, Zsasskovszky: Ima- és énekkönyv, Kornis: A pszichológia és logika elemei (középisk. számára), Bilinszky: Retorika és poetika I.—II. r., Schuster—Novy: Német tankönyv III. r., Ujházy L.: Egyetemes történet III. r., Jakab F.: Európa földrajza, Kogutovicz: Földrajzi atlasz, Hézsar A.: Az emberföldrajz elemei, Borosay: Algebra I. r., Borosay: Geometria I. r., Miklós—Móczár: Allattan és növénytan elemei I.—II. r., Mattyasowszky: Fizika I. r., Szilárd: Mezőgazdaságtan I.—II. r., Glatt: Énekoktatás módszerei, Kersch: Összhangzattan, Körner: Orgonaiskola, Chován: Szonatinalbum. *Segédkönyvek:* Cserey: Bogárhatározó, Mihálik: Biológiai gyakorlatok, Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár.

IV. osztály. Gerely: Kath. Szertartástan 2. kiadás, Magdics: Hitoktatás módszere, Zsasskovszky: Ima- és énekkönyv, Erdődy—Guzsvenitz: Neveléstörténet 6. kiadás, Bartha: Irodalomtörténet 2. kiad., Schuster—Novy: Német tankönyv IV. r., Csiky K.: Alkotmánytan, Dékány—Simkó: Számítan II. r., Dékány: Mértan II. r., 4. kiadás, Mattyasowszky: Fizika II. r., Nemes—Czike Gábor: Közgazdasági és társadalomtani alapismeretek, Haberl: Magister Choralis, Kersch: Összhangzattan, Witt: Organum comitans, Körner: Orgonaiskola. *Segédkönyvek:* Tóth: Kísérleti vezérkönyv a természettani oktatáshoz, Kelemen: Magyar-német és német-magyar zsebszótár, Beke: Vezérkönyv a számtantanításhoz. Az elemi népiskolai tanításterv és utasítás.

Tájékoztató az 1922/23. isk. évre.

A tanítóképző-intézet növendékeit a fegyelmi szabályok a nyári nagy szünet idején is kötelezik. Tartoznak azok szellemében élni és bárhol legyenek is, kötelesek az illető ft. lelkész uraknál jelentkezni, hogy azok viselkedésüket ellenőrizhessék és arról, hogy az Isten házáat szorgalmasan látogatták és július és augusztus hónapokban a szentségekhez járultak, bizonyítványt adhassanak. A *lelkészi bizonyítványt* a jövő isk. évre való beiratkozáskor kell az igazgatóságnál benyújtani.

A tanítóképző-intézet *I. osztályába* oly éptestű s ép érzékszervekkel és zenei hallással bíró, egészséges tanulók vehetők fel, akik a folyamodás évének június havában 14. életévüket betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és a gimnáziumnak, reálisiskolának, vagy polgári iskolának négy alsó osztályát sikeresen elvégezték. Korengedély legfőljebb hat hónapra adható.

A tanítóképző-intézet — a legújabb miniszteri rendelet szerint — öt évfolyamú.

Akik első ízben lépnek az intézetbe, az iratkozáskor a következő okiratokat kötelesek felmutatni: 1. *egyházi keresztlevelet*; 2. *születési polgári anyakönyvi kivonatot*; 3. *isk. bizonyítványt* az előző isk. évről; 4. újkeletű hatósági *orvosi bizonyítványt* arról, hogy testi fejlettség és egészség szempontjából a jelentkező a tanítói pályára alkalmas; 5. újkeletű, községi bizonyítványt a jelentkezőnek *lakóhelyéről* s a *családfő polgári állásáról*; 6. ha ebből a magyar *honosság* meg nem állapítható, akkor hatósági honossági bizonyítványt is; 7. aki a jelentkezés évében iskolába nem járt, hatósági *erkölcsi* bizonyítványt is köteles beterjeszteni.

A *tandíj* egész évre 500 K, amely két egyenlő részletben, szeptemberben az iratkozáskor, és február 1. hetében, fizethető. *Drágasági pótlék* címén a tandíj 100%-át fizetik egyidejűleg a tanulók. De ez alól a tanári testülethez címzett kérvényben felmentésüket kérhetik a szegényebb sorsúak. Vegyes díj (beírás, orsz. tanári nyugdíjintézeti járuléék, szülődanyag stb.) címén 60 K-t fizet minden növendék a beiratáskor.

Szept. 1. és 2. lesznek a *javitó- és pótlóvizsgálatok*, amelyekre szept. 1.-én ½8 órakor kell jelentkezni az igazgatóságnál. Ugyanakkor a javítóvizsgálatra jelentkezők beszolgáltatják utolsó bizonyítványukat. Javitóvizsgálatot az tehet, aki legfeljebb 2 tárgyból kapott elégtelen osztályzatot.

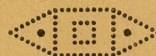
Szept. 4.-én, 8.—12.-ig lesz az I. és II. oszt. *iratkozása*; d. u. 4 órakor az I. oszt. tanulók orvosi vizsgálata és zenei hallásvizsgálata. Szept. 5.-én, 8.—12.-ig a III. és IV. osztályúak iratkoznak. A felvételre első ízben jelentkezők szülőjüknek, vagy gyámjuknak kíséretében jelenjenek meg. Az iratkozáskor az intézet *régi növendékei* legutolsó iskolai *bizonyítványukat* és a születési polgári *anyakönyvi kivonatot* szolgáltatják be az igazgatóságnál a *lelkési bizonyítványon* kívül. Szept. 6.-án, 8.—12. és 3—5-ig a *gyakorlóiskolai tanulókat* írjuk be az elemi iskola I.—VI. osztályába. Tandíj a gyakorlóiskolában nincs, de fűtés és világítás címén tanulónként 400 K fizetendő az egész isk. évre.

Magánvizsgálati engedélyért 2 folyamodványt kell az intézeti igazgatósághoz beterjeszteni: egyiket a pécsi püspök úrhoz, a másikat a vall. és közokt. miniszter úrhoz címezve. Az utóbbi bélyegköteles. A *folyamodványok mellékletei* ugyanazok, mint az első ízben felvételre jelentkező rendes tanulók szabályszerű okiratai. (Lásd fent.) A magánvizsgálati engedélyért való folyamodás határideje május 1. A magántanulók mindazon díjakat fizetik, mint a rendes tanulók, azonkívül tantárgyankint 150 K vizsgálati díjat. Magántanuló az iskolai előadások látogatására nem bocsátható. A vizsgálatra való megjelenéskor lelkési bizonyítvánnyal igazolja a magántanuló, hogy vallási kötelemeinek az év folyamán eleget tett.

A PÉCSI PÜSPÖKI TANÍTÓKÉPZŐ-INTÉZET ÉRTESESÍTŐJE

AZ 1918/19., 1919/20., 1920/21. ÉS AZ
1921/22.-IK
ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZLI:
AZ IGAZGATÓSÁG.

PÉCS, 1922.
NYOMATOTT A DUNÁNTÚL NYOMDA R. T.-NÁL.